

מקריבים שבעים פרים כנגד שבעים אומות העולם, משא"כ בשמע"צ מקריבים פר אחד כנגד ישראל ("יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"²¹).

ועד"ז יוסף (כנגד שמע"צ) — שמלבד היותו המשך ועיקר ענינו של יעקב, גדלה מעלתו יותר ממעלת יעקב (ושאר האבות והשבטים), כמבואר בדרושי חסידות²² טעם החילוק שבין עבודת האבות והשבטים לעבודת יוסף, שהאבות והשבטים היו רועי צאן, באופן של התבודדות מעניני העולם, שלא יבלבלום לעבודת ה', משא"כ יוסף, שגם בהיותו "מושל בכל ארץ מצרים"²³, ובמעמד ומצב ד"ויבוא הביתה לעשות מלאכתו"²⁴, ה' בתכלית הדביקות באלקות — לפי שיוסף ה' למעלה מהעולם לגמרי, ולכן לא היו עניני העולם מבלבלים אותו מעבודת ה' להיותם באופן של העדר תפיסת מקום כלל (ע"ד ובדוגמת פר אחד דישראל בשמע"צ שלמעלה משייכות לשבעים פרים דאזה"ע שבבעת ימי הסוכות).

ומטעם זה נענש יוסף על עשיית כלי בדרך הטבע כשביקש משר המשקים "ועשית נא עמדי חסד והזכרתי אל פרעה גו"²⁵, משא"כ יעקב שעשה כו"כ פעולות כדי להנצל בדרך הטבע — כיון שיוסף הוא למעלה מהעולם לגמרי, ואין העולם תופס מקום אצלו כלל.

ה. ובדוגמת החילוק שבין יוסף להאבות הוא החילוק שבין כ"ק מו"ח אדמו"ר לרבותינו נשיאנו שלפנ"ז:

הרביים הקודמים חיו ופעלו בעיירות קטנות, כמו: ליאזנא, ליאדי, ליובאוויטש²⁶ — באופן של התבודדות מהעולם.

משא"כ כ"ק מו"ח אדמו"ר — מתחלת נשיאותו ה' במוסקבא, ואח"כ בפטרבורג (כפי שנקראת אז לענינגראד), ולאח"ז (בצאתו מהמדינה ההיא) בריגא²⁷, ולאח"ז (כבואו למדינה זו) בניו יורק, שאין לך "המונה של עיר" טוב (או גרוע...) יותר מזה, ובכל מקומות אלו היתה עבודתו ע"ד ובדוגמת עבודת יוסף הצדיק בהיותו מושל בכל ארץ מצרים. וכח זה הנחיל הרבי לנו — שבכל מקום שבו נמצאים, אפילו ב"מצרים", ו"מצרים" בכל התוקף ("אין דעם גרעסטן מצרים"), הרי, לא

21) משלי ה, יז.
22) ראה תו"ח ויחי קב, ב ואילך. ד"ה באופן של התבודדות מהעיר.
23) ולא זכר תרע"ז, תפר"ח. ועוד.
24) ויגש מה, כו.
25) וישב לט, יא.
26) שם מ, יד.
26) וגם בראסטוב (עיר גדולה) — ה' זה
27) וגם אָטוואָצק (שדר בה במשך זמן)
— אף שאינה עיר גדולה, אינה גם כפר קטן
(מקום ממוצע).

זו בלבד שלא מתפעלים כלל מהתוקף דמצרים, אלא אדרבה, שעוסקים שם בהפצת התורה.

ו. ענין זה נוגע גם לסדר העבודה:

יכול משהו לחשוב שעבודתו צריכה להיות בסדר מסודר: לכל לראש — לחשוב על עצמו, על בני ביתו, ואח"כ על אחרים. ובלשון הכתוב²⁸ "וכפר בעדו ובעד ביתו (ואח"כ) ובעד כל קהל ישראל".

והמענה לזה — שהסדר ד"וכפר בעדו ובעד ביתו (ואח"כ) ובעד כל קהל ישראל" שייך לעבודת כהן גדול ביהכ"פ בבית המקדש, משא"כ כשנמצאים במצרים, בזמן הגלות, במעמד ומצב של חושך, אי-אפשר לעשות חשבונות בנוגע לסדרי העבודה, שתחילה תהי' העבודה עם עצמו ובני ביתו ואח"כ עם אחרים, אלא צריכים לעשות כל מה שיכולים תיכף ומיד, ללא סדרים וללא חשבונות.

וכשם שאין לעשות חשבונות בנוגע להקדמת העבודה עם עצמו לעבודה עם הזולת, כמו כן אין לעשות חשבונות בעבודה עם הזולת ע"ד הסדר הרגיל מן הקל אל הכבד, לפעול תחילה בדבר קל, ואח"כ דבר כבד יותר, אלא יש לעשות כל מה שיכולים לעשות, ללא סדר וללא חשבונות.

ולדוגמא: גם כשמדברים עם יהודי שלא יודעים בדיוק מעמדו ומצבו בהנחת תפילין — צריכים לדבר עמו בנוגע ללימוד פרק תניא קודם התפלה!...

— בניקאלייב הי' יהודי משכיל שאהב ללמוד חסידות, והי' נוהג ללמוד לקוטי-תורה בערב שבת, וכשהחשיך היום הי' עושה מה שעושים בלילה של ימות החול...

לכאורה יש מקום לתמיהה: היתכן?! כשאינני יודע מעמדו ומצבו בשמירת שבת — אדבר עמו אודות לימוד תניא?!...

והמענה לזה — שנמצאים אנו בזמן של שריפה רח"ל, ובזמן של שריפה לא עושים חשבונות, ולא מתנהגים ע"פ סדר מסודר, חוטפים ומצילים כל מה שיכולים להציל!

ז. ועוד ועיקר:

נמצאים אנו במעמד ומצב ש"הנה זה עומד אחר כתלנו"²⁹, "משיח

(28) אחרי טז, יז. וראה זהר ח"א צד, (29) שה"ש ב, ט. וראה שהש"ר שם, ח. וראה לקמן סי"ח. וש"נ. סע"ב. ח"ב קפב, סע"ב.

שטייט שוין הינטערן וואַנט", ויתירה מזה — כפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר³⁰ — שהקב"ה הצית את כתלי הגלות ("דער אויבערשטער האָט אָנגעצונדן די גלות ווענט"), ובמילא צריכה להיות היציאה מן הגלות באופן של בריחה ("אַנטלויפן פון גלות"), כפי שבורחים מפני שריפה, שאז מתגלים כחות הנעלמים שבנפש, ובאופן שפועלים גם על הגוף³¹! יציאת מצרים היתה באופן של חפזון — "כי בחפזון יצאת מארץ מצרים"³². ואם ממצרים היו צריכים לצאת בחפזון, מגלות זה האחרון שהוא קשה וארוך הרבה יותר, על אחת כמה וכמה שצריכים לצאת בחפזון. וכיון שצריכים לצאת ולברוח מהגלות בחפזון — אי אפשר לעשות חשבונות, לא בנוגע להקדמת העבודה עם עצמו לעבודה עם הזולת, ולא בנוגע לסדר של קדימה ואיחור בעבודה עם הזולת. יש לברוח מהגלות עם כל מה שיכולים להציל.

וע"י העבודה באופן של חפזון באים להגאולה העתידה, עלי' נאמר³³ "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו".

* * *

ח. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר לי שפעם בשבת שלאחרי פסח קרא לו אביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, רצוה עליו להוציא גמרא מש"ס ווילנא וללמוד מתוכה פרקי אבות³⁴ — מתאים להמנהג ללמוד פרקי אבות בשבתות שבין פסח לעצרת³⁵.

— ולהעיר, שכפי הנראה, ה' כ"ק מו"ח אדמו"ר נוהג ללמוד פרקי אבות (לא רק בשבתות שבין פסח לעצרת, אלא גם) בכל שבתות הקיץ³⁶,

[בדרך כלל נוהג אצל חסידים ללמוד פרקי אבות רק בשבתות שבין פסח לעצרת. — (כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך ואמר:) בקוצר רוח היו ממתנים עד לסיום אמירת פרקי אבות, כדי לחזור המאמר חסידות

(33) ישעי' נב, יב.
(34) תו"מ — רשימת היום' ע' שפא (מש"ק ר"ח אייר, תרצ"ה). וראה גם שיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר דאשתקד ס"ז (תו"מ ח"ג ע' 62).
(35) ראה ביאורים לפרקי אבות (קה"ת, תשנ"ו) בתחלתו. וש"נ.
(36) ראה גם תו"מ — רשימת היום' ע' קפז. וש"נ.

(30) אג"ק שלו ח"ו ע' שעב (נעתק ב"היום יום" בתחלתו).
(31) וכהסיפור שאירע בעת השריפה בליובאוויטש, שא' דחק עצמו במקום צר ביותר, שלאח"ז ה' קשה להוציאו משם (ראה סה"מ תרפ"ז ע' קסה. אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ד ע' ריא. לקו"ש ח"ב ע' 431. ועוד).
(32) פ' ראה טז, ג.